

พัฒนาการทางเศรษฐกิจของมณฑลยูนนาน ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจของจีนฉบับที่ 1 -10

ภาพรวมของเศรษฐกิจยูนนาน : มุมมองของประเทศ

มณฑลยูนนานตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีนมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งสปป.ลาว สหภาพพม่า และเวียดนาม หลังจากการปฏิรูปเศรษฐกิจ มณฑลยูนนานถือเป็นมณฑลหนึ่งที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2548 มณฑลยูนนานมีประชากรรวมทั้งสิ้น 44.5 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.4 ของจำนวนประชากรจีน แต่มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของมณฑลเพียงร้อยละ 1.9 ของประเทศเท่านั้น ผลผลิตการเกษตรสำคัญหลายชนิดของมณฑลถือว่ามีความโดดเด่นในระดับประเทศ และเพิ่มขึ้นโดยลำดับ ผลผลิตใบยาสูบของมณฑลเพิ่มขึ้นจากปี 2534 เป็น 1 ใน 3 ของผลผลิตทั้งประเทศ ในปี 2548 ผลผลิตอ้อยและซามีสัดส่วนร้อยละ 16.2 และร้อยละ 12.6 ของประเทศ สูงกว่าสัดส่วนร้อยละ 12.1 และร้อยละ 8.8 ปี 2534 ตามลำดับ ส่วนภาคอุตสาหกรรมสัดส่วนต่อประเทศยังอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 1.7 การเชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างมณฑลยูนนานกับภาคต่างประเทศยังมีน้อยมาก โดยมณฑลยูนนานมีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และการใช้ทุนจากต่างประเทศเพียงร้อยละ 0.3 ของทั้งประเทศ อย่างไรก็ตาม มณฑลยูนนานถือว่าเป็นมณฑลที่มีความได้เปรียบในอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบทางการเกษตร เช่น การผลิตเหล็ก ถ่านหิน และบุหรี เป็นต้น

ตารางที่ 1 สัดส่วนเครื่องชี้เศรษฐกิจมณฑลยูนนานต่อทั้งประเทศ

เครื่องชี้	สัดส่วน (ร้อยละ)	
	2534	2548
ประชากร	3.3	3.4
ผลิตภัณฑ์มวลรวม	2.4	1.9
ภาคเกษตร	3.2	2.9
ภาคอุตสาหกรรมและก่อสร้าง	2.0	1.7
ภาคบริการและอื่น ๆ	1.2	1.9
การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร	1.9	2.0
การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	0.3	0.3
ยอดขายปลีกสินค้า	1.7	1.5
การค้ากับต่างประเทศ	0.4	0.3
ทุนต่างประเทศ	0.3 ¹	0.3
ผลผลิตธัญพืช	2.5	3.1
ผลผลิตใบยาสูบ	21.8	32.0
ผลผลิตบุหรี	18.8 ²	17.2 ³
ผลผลิตอ้อย	12.1	16.2
ผลผลิตปุยเคมี	5.4 ²	5.1
ผลผลิตซา	8.8	12.6
ผลผลิตยางพารา	26.1	38.1 ⁴

ที่มา : CEIC DATA CO.,Ltd (Yunnan Statistical Bureau) และคำนวณโดยผู้เขียน

หมายเหตุ : ¹ ข้อมูลปี 2535 ² ข้อมูลปี 2541 ³ ข้อมูลปี 2546 ⁴ ข้อมูลปี 2547

มณฑลยูนนานก่อนเข้าสู่ระบบตลาด (แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1-4)

ในช่วง**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 (2496-2500)** ถือเป็นช่วงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและวางฐานรากในการพัฒนาที่สำคัญของมณฑลยูนนาน ภายหลังจากการดำเนินการตามแผนพัฒนาฉบับที่ 1 รวมระยะเวลา 5 ปี พบว่า การฟื้นฟูเศรษฐกิจของมณฑลเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภาคเกษตร ทัศนอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมพื้นฐาน เศรษฐกิจมณฑลยูนนานมีอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.7 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตของประเทศที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 ต่อปี การลงทุนสะสมในสินทรัพย์ถาวรมีมูลค่ารวม 1.0 พันล้านหยวน ทางด้านการใช้จ่ายของครัวเรือนในเขตชนบทและเขตเมืองต่อคนต่อปีเพิ่มขึ้นจาก 45 หยวน และ 109 หยวนในปี 2495 เป็น 66 หยวน และ 162 หยวนในปี 2500 ตามลำดับ ขณะที่รายได้ต่อคนต่อปีของประชากรเพิ่มขึ้นจาก 70 หยวนปี 2495 เป็น 121 หยวน

ในช่วง**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 2 (2501-2505)** เป็นช่วงที่เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศมีความผันผวนมาก รัฐบาลจีนดำเนินยุทธศาสตร์เร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเน้นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมหนัก ส่งผลทำให้เกิดความไม่สมดุลต่อระบบเศรษฐกิจในระยะเวลาดังกล่าว เศรษฐกิจจะหว่งปี 2501-2503 จึงประสบกับภาวะถดถอยอย่างรุนแรง โดยเฉพาะภาคเกษตร ท้ายที่สุดทางการตัดสินใจชะลอและลดขนาดของเศรษฐกิจ โดยใช้นโยบายลดการลงทุนในอุตสาหกรรมหนัก และมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพการผลิตภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเบา ส่งผลให้เศรษฐกิจจีนกลับเข้าสู่ภาวะขยายตัวอีกครั้ง ผลจากการดำเนินยุทธศาสตร์ดังกล่าว ทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 โดยเฉลี่ยปรับลดลงร้อยละ 1.1 นับเป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจมณฑลยูนนานถดถอยมากที่สุด ทั้งนี้ อัตราการเจริญเติบโตที่ลดลงของมณฑลยูนนานต่ำกว่าอัตราการลดลงโดยรวมของประเทศ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 2.0 สำหรับรายได้ต่อคนต่อปีของประชากรเพิ่มขึ้นจาก 121 หยวนในปี 2500 เป็น 127 หยวนในปี 2505

หลังจากที่ประเทศจีนมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจเสร็จสิ้น ในช่วงเริ่มต้นของ**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 3 (2509-2513)** ประเทศจีนมีการปฏิวัติวัฒนธรรม เกิดความสับสนวุ่นวายและไร้ระเบียบทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในภาพรวมของประเทศและมณฑลยูนนานเกิดภาวะชะงักงัน อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 3.1 ต่ำกว่าอัตราการเจริญเติบโตของประเทศที่ร้อยละ 6.9 นอกจากนี้ อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อคนต่อปีของประชากร คิดเป็นร้อยละ 0 ขณะที่ภาพรวมของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1

สำหรับในช่วง**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 4 (2514-2518)** แม้ว่ามณฑลยูนนานจะมีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นมูลค่ารวมกว่า 1.1 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมหนัก และสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน แต่ผลผลิตภาพการผลิตในภาคอุตสาหกรรมและแรงงานยังอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมของมณฑลเพิ่มขึ้นจากปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ที่ระดับ 3.9 พันล้านหยวน เป็น 5.4 พันล้านหยวนในปี 2518 และรายได้ต่อคนต่อปีของประชากรเพิ่มขึ้นจาก 156 หยวนเป็น 190 หยวน ตลอดช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 และ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจเต็มไปด้วยแรงกดดันและอุปสรรคค่อนข้างมาก ทำให้การขยายตัวของเศรษฐกิจมณฑลยูนนานเป็นไปอย่างเชื่องช้า

มณฑลยูนนานหลังจากเข้าสู่ระบบตลาด (แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 5-8)

ภายหลังจากปฏิวัติวัฒนธรรมของประเทศจีนสิ้นสุดลงในปี 2519 กลุ่มผู้นำในพรรคคอมมิวนิสต์ได้เริ่มต้นดำเนินนโยบายผลักดันการลงทุนและการพัฒนาภาคการผลิตภายในประเทศอย่างจริงจัง ส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจของจีนดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในช่วงของ**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 5 (2519-2523)** ที่ประชุมใหญ่แห่งสมัชชาประชาชนจีน ได้มีแนวคิดในการนำระบบเศรษฐกิจแบบตลาดมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนจากส่วนกลางมาสู่แนวคิดแบบตลาดเพื่อสร้างความทันสมัยให้กับประเทศ มณฑลยูนนานได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเช่นกัน ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของมณฑลเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.0 จากปี 2518 เป็น 8.4 พันล้านหยวน ในปี 2523 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เท่ากับร้อยละ 7.0 สูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 5 ปีของประเทศที่เท่ากับร้อยละ 6.5 รายได้ต่อคนต่อปีของประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 แต่ยังต่ำกว่าของประเทศที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ปี 2522 หลังจากจีนได้นำแนวคิดระบบตลาดมาใช้ ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจในภาคชนบทของมณฑลยูนนานอย่างมาก จากระบบเดิมที่เน้นการผลิตแบบรวมกัน (ปัจจัยการผลิตทั้งหมดเป็นของส่วนกลางและผลผลิตที่ได้เป็นของส่วนกลาง ทำให้ขาดแรงจูงใจในการผลิต) เป็นระบบใหม่ที่มีการผสมผสานมากขึ้น โดยกรรมสิทธิ์ของปัจจัยการผลิตยังเป็นของส่วนกลาง แต่เกษตรกรจะได้รับการจัดสรรที่ดินตามระยะเวลาที่รัฐกำหนด ผลผลิตที่ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนของรัฐ ส่วนของกลุ่ม และส่วนของเกษตรกร วิธีการนี้ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมากขึ้น ขณะเดียวกันภาครัฐก็เริ่มเข้าสู่กระบวนการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจสู่ท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการปรับเปลี่ยนการจัดระบบภาษีให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาคอุตสาหกรรมดีขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่รัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการผลิตและกำกับดูแล ทั้งภาคพลังงาน การสื่อสาร การคมนาคม และการชลประทาน เห็นได้จากสถิติการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรของมณฑลยูนนานเพิ่มขึ้นเป็น 4.6 พันล้านหยวน ในปี 2528 จาก 2.1 พันล้านหยวนในปี 2523 การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ในช่วง**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 6 (2524-2528)** อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของมณฑลเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 11.8 ซึ่งสูงกว่าของประเทศที่ขยายตัวในอัตราร้อยละ 9.2 และถือเป็นช่วงเวลาที่มีมณฑลยูนนานมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นอันดับสองรองจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1

ในช่วง**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 7 (2529-2533)** มณฑลยูนนานยังมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพสินค้าทุนขั้นพื้นฐาน อุตสาหกรรมพื้นฐาน โดยการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้นจาก 4.6 พันล้านหยวนในปี 2523 เป็น 7.6 พันล้านหยวนในปี 2533 ส่วนใหญ่เป็นโครงการพัฒนาด้านวิศวกรรมจำนวน 115 โครงการ และโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานจำนวน 82 โครงการ รวมงบประมาณการลงทุนมากกว่า 5.6 พันล้านหยวน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ โครงสร้างเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมที่สำคัญที่สุด คือ ภาคเกษตรกรรม รองลงมา คือ ภาคอุตสาหกรรมและบริการ ตามลำดับ ปรับเปลี่ยนเป็นภาคอุตสาหกรรมมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ ตามลำดับ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของมณฑลภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.3 ต่อปี สูงกว่าอัตราการเติบโตของทั้ง

ประเทศที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.9 ต่อปี โดย รายได้ต่อคนของประชากรเพิ่มขึ้นจาก 486 หยวน ในปี 2528 เป็น 1,224 หยวนในปี 2533 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ต่อปี

นอกจากนี้ ภายใต้**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 8 (2534-2538)** มณฑลยูนนานได้นำเอาแนวคิดการสร้างสังคมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายใต้ความหลากหลายแห่งชนชาติและการสร้างความเท่าเทียมกันในสังคมวัฒนธรรมมาใช้เป็นแนวทางหลักเพื่อสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ดังกล่าวถือเป็นช่วงระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานอีกครั้ง คือ ในปี 2535 สัดส่วนโครงสร้างการผลิตของมณฑลยูนนานเกิดการเปลี่ยนแปลงจากที่ภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ ปรับเปลี่ยนเป็นภาคอุตสาหกรรมอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นภาคบริการ และภาคเกษตรกรรมเป็นอันดับสุดท้าย

ในปี 2538 การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรของมณฑลเพิ่มขึ้นเป็น 38.1 พันล้านหยวน จาก 7.6 พันล้านหยวนในปี 2533 โดยการลงทุนด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเพิ่มขึ้นมากกว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับก่อนถึง 4.2 เท่า ในปี 2538 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของมณฑลยูนนานมีมูลค่าสูงถึง 120.7 พันล้านหยวน โดยเพิ่มขึ้นจากปีสุดท้าย (ปี 2533) ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ร้อยละ 62.2 สำหรับรายได้ต่อคนต่อปีของประชากรเพิ่มขึ้นจาก 1,224 หยวนปี 2534 เป็น 3,044 หยวนในปี 2538 ขณะที่อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยตลอด 5 ปีอยู่ที่ร้อยละ 10.2 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.0 และอัตราการขยายตัวของรายได้ต่อคนของประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.6 ต่อปี ต่ำกว่าประเทศที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.7 ต่อปี

มณฑลยูนนานกับนโยบายการพัฒนาภาคตะวันตกของจีน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 9-10)

รัฐบาลจีนได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจจีนเพื่อรองรับการเปิดประเทศอย่างเป็นทางการ โดยอาศัยยุทธศาสตร์ของแหล่งที่ตั้งที่สำคัญ ประกอบด้วย แผนพัฒนาเศรษฐกิจเปิดช่วงที่ 1 เริ่มดำเนินการในปี 2522 ด้วยการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษจำนวน 4 แห่ง ช่วงที่ 2 เริ่มดำเนินการในปี 2523 โดยกำหนดการพัฒนาเขตเมืองเปิดชายฝั่งทะเลจำนวน 14 แห่ง และช่วงที่ 3 เริ่มต้นในปี 2541 ภายใต้**แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 9 (2539-2543)** เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจเปิดโดยครอบคลุมภาคตะวันตกของจีน 12 เขต ประกอบด้วย มงโกเลียใน หึงเหี้ยว ชินเจียง ทิเบต กวางซี เสฉวน ยูนนาน กุ้ยโจว ซิงไห่ ซานซี และกั้นซู กำหนดระยะเวลาดำเนินการรวม 10 ปี

ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศดังกล่าว ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 มณฑลยูนนานจึงมุ่งเน้นการให้เสรีภาพการดำเนินธุรกิจทั้งภายในประเทศและกับต่างประเทศแก่ภาคเอกชนมากขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในมณฑล ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการลงทุนอุตสาหกรรมแปรรูปวัตถุดิบขั้นพื้นฐาน รวมถึงเร่งรัดพัฒนาการศึกษา เทคโนโลยี สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรในปี 2543 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 69.8 พันล้านหยวนจากมูลค่า 38.1 พันล้านหยวนในปี 2538 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม พลังงาน การสื่อสาร แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค อุตสาหกรรมเคมี และอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยตลอดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 อยู่ที่ร้อยละ 8.4 ต่อปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 ขณะที่รายได้ต่อคนต่อปีของประชากรในปี 2543 เพิ่มขึ้นเป็น 4,637 หยวนจาก 3,044 หยวนในปี 2538 โดยมีอัตราเพิ่มร้อยละ 7.1 ต่อปี ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 นี้ นอกจากเป็นยุคทองทางเศรษฐกิจของทั้งมณฑลยูนนานและประเทศ ยังถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่มณฑลยูนนานเริ่มดำเนินนโยบายเปิดประตูการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเป็นทางการ

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 10 (2544-2548) เศรษฐกิจมณฑลยูนนานยังขยายตัวในอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวนโยบายของรัฐบาลกลาง ทั้งแนวคิด “สามตัวแทน” ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาวิทยาศาสตร์ไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ การยกระดับเทคโนโลยีด้วยการเปิดรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ การเร่งรัดการพัฒนาตามแนวนโยบายการพัฒนาภูมิภาคตะวันตก เพื่อรองรับการเปิดเสรีจีน-อาเซียน ตลอดจน การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ นอกจากนี้ มณฑลยูนนานยังได้เน้นการพัฒนาทางอุตสาหกรรมหลัก 5 ประเภท ประกอบด้วยอุตสาหกรรมยาสูบ เกษตรกรรมและปศุสัตว์ การท่องเที่ยว พลังงานไฟฟ้า และเหมืองแร่ ภายใต้แนวทางการดำเนินงานที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์วัฒนธรรม

ในปี 2548 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของมณฑลยูนนานมีมูลค่า 347.5 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.8 จากปี 2543 อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยตลอดระยะเวลา 5 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.9 ต่อปี อยู่ในระดับใกล้เคียงกับอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยของประเทศที่ร้อยละ 8.8 รายได้ต่อหัวของประชากรสูงขึ้นเป็น 7,833 หยวน โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.8 ต่อปี สูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ ส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานบรรลุตามวัตถุประสงค์ “การสร้างสังคมที่มั่งคั่งและมั่นคง” ขั้นที่ 2 ทั้งนี้ การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสะสมตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 สูงถึง 565.9 พันล้านหยวน จาก 258.3 พันล้านหยวนในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.5 ต่อปี แต่ยังคงต่ำกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยของประเทศซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 20.3

บทสรุป : ภัยที่มีต่อไทย

แม้ว่าระดับการพัฒนาของเศรษฐกิจมณฑลยูนนานยังอยู่ระดับต่ำกว่าภูมิภาคตะวันออกของจีนโดยเปรียบเทียบ แต่หากมองพัฒนาการเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลากว่า 50 ปีที่ผ่านมา เห็นได้ว่าพัฒนาการทางเศรษฐกิจของมณฑลภายใต้กรอบนโยบายจากรัฐบาลกลาง ทำให้ปัจจุบันมณฑลยูนนานกลายเป็นมณฑลหนึ่งในภาคตะวันตกที่มีศักยภาพและมีการเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการนำเอาแนวนโยบายการพัฒนาพื้นที่ทางภาคตะวันตกมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นเร่งรัดพัฒนาโดยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานอย่างมหาศาล การส่งเสริมการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อยกระดับการพัฒนาของมณฑลให้มีความสามารถในการแข่งขันเทียบเท่ากับมณฑลทางภาคตะวันออกและระดับสากล

แม้ว่ามณฑลยูนนานจะไม่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยก็ตาม แต่ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ที่มณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่อยู่ใกล้กับภาคเหนือของไทยมากที่สุด รวมทั้ง สามารถเชื่อมโยงระหว่างกันได้หลายเส้นทางทั้งทางอากาศ ทางบกผ่านประเทศเพื่อนบ้านและทางแม่น้ำโขงซึ่งค่อนข้างสะดวกและรวดเร็ว ดังนั้น หากมองจากทิศทางการพัฒนาของมณฑล ผนวกกับมณฑลยูนนานมองประเทศไทยเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในอนุภูมิภาคแล้ว มณฑลยูนนานถือเป็นโอกาสที่ประเทศไทยสมควรมองข้าม แต่ควรจะใช้ประโยชน์จากศักยภาพทางเศรษฐกิจของมณฑลและแรงผลักดันทางด้านนโยบายภายในของประเทศจีน โดยการเร่งทบทวนบทบาทของไทยที่มีอยู่และขยายผลความร่วมมืออย่างต่อเนื่องและจริงจังในทุกด้านไม่เพียงแต่ด้านการค้าและการลงทุนเท่านั้น เพื่อสร้างฐานความร่วมมือให้แข็งแกร่ง ก่อนที่จะเสียโอกาสให้กับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค

ตารางที่ 2 เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานและประเทศจีนภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 -10

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ (ช่วงเวลา)	มณฑลยูนนาน				ประเทศจีน	
	ผลผลิตมวลรวมสะสม (พันล้านหยวน)	อัตราการ เติบโต เศรษฐกิจ (ร้อยละ)	มูลค่าการลงทุน สะสมในสิน ทรัพย์ถาวร (พันล้านหยวน)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง การลงทุนใน สินทรัพย์ ถาวร (ร้อยละ)	อัตราการเติบโต เศรษฐกิจ (ร้อยละ)	อัตราการเปลี่ยนแปลง การลงทุนใน สินทรัพย์ถาวร (ร้อยละ)
แผนพัฒนาฉบับที่ 1 (ปี 2549 – 2500)	9.4	12.1	1.0		9.2	
แผนพัฒนาฉบับที่ 2 (ปี 2501 – 2505)	12.1	-1.1	3.4		-2	
แผนพัฒนาฉบับที่ 3 (ปี 2506– 2513)	17.0	3.1	4.2		6.9	
แผนพัฒนาฉบับที่ 4 (ปี 2514 – 2518)	25.4	6.3	5.3		5.9	
แผนพัฒนาฉบับที่ 5 (ปี 2519 – 2523)	33.5	7	6.4		6.5	
แผนพัฒนาฉบับที่ 6 (ปี 2524 – 2528)	62.9	11.8	14.1	10.2	10.7	19.4
แผนพัฒนาฉบับที่ 7 (ปี 2529 – 2533)	152.7	9.3	31.6	10.5	7.9	16.5
แผนพัฒนาฉบับที่ 8 (ปี 2534 – 2538)	409.6	10.2	119.3	41.1	12	36.9
แผนพัฒนาฉบับที่ 9 (ปี 2539 – 2543)	874.1	8.4	307.6	16.5	8.3	11.2
แผนพัฒนาฉบับที่ 10 (ปี 2544 – 2548)	1,320.7	8.9	565.9	16.5	8.8	20.3

ที่มา : Yunnan Development and Reform Commission